

تأثیر سطوح مختلف ساکارز در محیط کشت بر باززایی گیاه سیر توده آذر شهر

یاور وفایی، منصور غلامی، فرشاد دشتی، محمد فتاحی

دانشگاه بوعلی سینا همدان

قطعاتی با طول ۱ تا ۲ میلی متر از نوک مریستم گیاه سیر (*Allium sativum*) توده آذر شهر در محیط *MS* دارای ۰/۵ میلی گرم در لیتر کینتین و ۲ میلی گرم در لیتر ۲-۴-دی با غلظت‌های ۳، ۶، ۹ و ۱۲٪ ساکارز در ۲۰ تکرار برای ریشه‌زایی و تشکیل گیاه کامل مورد استفاده قرار گرفت. بیشترین میزان ریشه‌زایی و تشکیل گیاه کامل با غلظت ۶٪ ساکارز به دست آمد. درصد گیاهانی که به باززایی رسیدند در تیمارهای ۳، ۶، ۹ و ۱۲ درصد ساکارز به ترتیب ۲۰، ۵۰، ۴۰ و ۱ درصد بود. نخستین ریشه‌ها بعد از ۲ هفته در تیمار ۶٪ ساکارز مشاهده شد و تیمارهای ۹ و ۳ درصد نیز به ترتیب ۲ و ۶ روز بعد تولید ریشه‌های قابل مشاهده نمودند. علاوه بر این تیمار ۶٪ بیشترین طول و وزن تر و خشک ریشه را دارا بود. بیشترین میزان طول و وزن تر شاخساره مربوط به تیمار ۹٪ بود. ما بین تیمارها تفاوت معنی داری از نظر تعداد برگ و وزن خشک شاخساره وجود نداشت. با افزایش غلظت ساکارز از ۳٪ تا ۶٪ میزان باززایی افزایش یافته و با افزایش غلظت ساکارز از ۶ به ۹٪ این میزان کاهش یافته و در غلظت ۱۲٪ به عدد صفر رسید که نشان می‌دهد ساکارز تا سطح معینی می‌تواند در افزایش باززایی و تولید ریشه و شاخساره در گیاه سیر نقش داشته باشد.